

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 3. studenoga 2022.
(OR. en)

14269/22
ADD 1

LIMITE

CORLX 1024
CFSP/PESC 1470
COARM 224
CONUN 261

PRIJEDLOG

Od:	Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, potpisao glavni tajnik Stefano SANNINO
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Predmet:	Prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Vijeću za Odluku Vijeća o potpori razvoju međunarodno priznatog sustava za potvrđivanje upravljanja oružjem i streljivom (AAMVS) radi sprečavanja nezakonitog širenja – projektni dokument

PROJEKTNI DOKUMENT

**RAZVOJ MEĐUNARODNO PRIZNATOG SUSTAVA ZA POTVRĐIVANJE
UPRAVLJANJA ORUŽJEM I STRELJIVOM (AAMVS) RADI SPREČAVANJA
NEZAKONITOG ŠIRENJA**

1. Kontekst

U zajednici za kontrolu oružja postoji sve veći konsenzus o središnjoj ulozi učinkovitog upravljanja zalihama u jačanju mjera za sprečavanje preusmjerenja kontrole izvoza. U radnom dokumentu pripremljenom za Sedmu konferenciju država stranaka (CSP7) Ugovora o trgovini oružjem (UTO) predsjedništvo CSP7 pozvalo je države stranke da „razmotre sve aspekte upravljanja zalihama prije odobrenja za izvoz i sigurnog i zaštićenog skladištenja nakon isporuke”. Nadalje, osim razmjene informacija o nezakonitim aktivnostima (članak 11. stavak 5. i članak 15. stavak 4. UTO-a), potaknulo je „države uvoznice i države izvoznice da prije izvoza dogovore posebne uvjete i jamstva u pogledu skladišnih objekata, označivanja robe ili kontrola krajnjih korisnika”. Naposljetku, kao sredstvo usklađivanja s člankom 13. stavkom 2., predsjedništvo Sedmog CSP-a predložilo je da države stranke mogu izvješćivati o mjerama poduzetima za jačanje fizičke sigurnosti i upravljanja zalihama (PSSM) kao naznaku mjera poduzetih za sprečavanje i suzbijanje preusmjerenja.¹

Pružanje jamstva, kako je opisano u radnom dokumentu Sedmog CSP-a, u praksama upravljanja zalihama u trećoj zemlji i dalje je izazov. Područje je tehničke naravi, a informacije se smatraju vrlo osjetljivima. To otežava njihovu razmjenu. U mnogim se sektorima, privatnim i javnim, ocjenjivanje sukladnosti primjenjuje radi pružanja jamstava u pogledu učinkovitosti, sigurnosti i zaštite proizvoda i usluga. Ocjenjivanjem sukladnosti osiguravaju se međunarodno priznate metode za utvrđivanje usklađenosti proizvoda ili usluge s prihvaćenim normama i standardima. Iako postoje razni međunarodni standardi, smjernice i dobre prakse za upravljanje zalihama i njihovu sigurnost, trenutačno ne postoji međunarodno priznata metodologija za pružanje jamstava o sposobnostima treće zemlje ili krajnjih korisnika u sprečavanju preusmjerenja (članak 11. stavak 1. UTO-a) njihovih zaliha oružja i streljiva.

U tom kontekstu Europska unija (EU) od 2020. istražuje mogućnost uspostave međunarodno priznatog sustava za potvrđivanje politike i prakse u vezi s oružjem i streljivom na državnoj razini i na razini krajnjih korisnika. Donošenjem Odluke Vijeća (ZVSP) 2020/979 izmijenjene Odlukom Vijeća (ZVSP) 2021/2075 EU je Savjetodavni tim za upravljanje streljivom (AMAT) Međunarodnog centra za humanitarno razminiranje u Ženevi (GICHD) zadužio za projekt „Razvoj međunarodno priznatog sustava za potvrđivanje upravljanja oružjem i streljivom (AAMVS) radi sprečavanja nezakonitog širenja i slučajnih eksplozija”. To je bio višegodišnji pothvat podijeljen u konkretne faze s namjenskim ciljevima i rezultatima.

¹ Nacrt radnog dokumenta predsjednika Sedmog CSP-a: jačanje napora za iskorjenjivanje nezakonite trgovine malim i lakim oružjem i osiguravanje učinkovitog upravljanja zalihama.

U prvoj fazi (ZVSP 2020/979) nastojalo se ispitati izvedivost stvaranja međunarodno priznatog sustava potvrđivanja praksi upravljanja malim i lakim oružjem (SALW) i streljivom. Izvedivost sustava procijenjena je u sedam kategorija: tehnička, politička, pravna, gospodarska, vojna sigurnost, sigurnost i zaštita zajednice te pravodobnost. U studiji je utvrđeno da bi, iako nije bilo „upozorenja” kojima bi se spriječio razvoj takvog sustava, politička spremnost dionika da u njemu sudjeluju u konačnici ovisila o konačnom osmišljavanju. Dionici se stoga nisu mogli obvezati sve dok pitanja o konačnom ustroju sustava ne budu jasna.

U drugoj fazi (ZVSP 2021/2075) nastojalo se razviti alat za procjenu koji bi služio kao temelj sustava i utvrditi odgovarajuće mogućnosti za AAMVS. Izrađen je alat za samoprocjenu i istražene su moguće opcije za sustav potvrđivanja. Projekt je završio preporučenim pristupom razvoju operativnog AAMVS-a.

Što je AAMVS?

Informacije o općem stanju praksi upravljanja oružjem i streljivom od interesa su za brojne dionike, i domaće i strane. Primjerice, tijela za kontrolu izvoza mogla bi poboljšati svoje procjene rizika od preusmjeravanja koje se provode prije odobrenja izvozne dozvole poboljšanjem analize faze skladištenja nakon isporuke, dok međunarodna suradnja i pružanje pomoći mogu bolje usmjeriti potrebe na temelju analize sadašnjih mogućnosti.

AAMVS je osmišljen kako bi se olakšala razmjena informacija o sposobnosti krajnjih korisnika da održavaju sigurnost i zaštićenost zaliha. To se postiže procjenom strukturnih sposobnosti sustava upravljanja krajnjih korisnika u odnosu na međunarodno priznate najbolje prakse iz međunarodnih tehničkih smjernica za streljivo (IATG) i Modularnog kompendija o provedbi kontrole malog oružja (MOSAIC).

U središtu su AAMVS-a alati razvijeni tijekom provedbe Odluke Vijeća (ZVSP) 2021/2075. Standardizirana samoprocjena, jedan od glavnih rezultata postignutih tijekom provedbe Odluke ZVSP 2021/2075, pruža metodologiju za analizu sofisticiranosti okvira sustava upravljanja kako je definiran u smjernicama za omogućivanje sposobnosti navedenima u IATG-u 01:35. Ta je samoprocjena povezana s popratnim smjernicama za tumačenje rezultata. Alat sam po sebi može poslužiti kao bilateralni alat za razmjenu informacija o općem stanju praksi upravljanja oružjem i streljivom oružanih snaga.

AAMVS postaje „sustav” kada se alat uobičajeno upotrebljava u cijeloj organizaciji kako bi se zadovoljile zajedničke potrebe. Organizacije koje se sastoje od država članica sa zajedničkim zahtjevima za kontrolu izvoza, uvoznim propisima, ciljevima izgradnje kapaciteta ili praćenjem provedbe instrumenata glavni su kandidati za ostvarivanje koristi od stvaranja sustava. U svakom slučaju zajednička platforma dodatno olakšava razmjenu informacija. Standardiziranom procjenom mogle bi se namiriti potrebe više dionika. Samoprocjena bi mogla biti valjana više godina, čime bi se omogućilo da se već odobrena analiza podijeli s odobrenim dionicima. Time bi se moglo smanjiti teret izvješćivanja za krajnjeg korisnika te istodobno povećati učinkovitost sposobnosti službenika za kontrolu izvoza da tijekom faze prije izdavanja odobrenja pristupe informacijama o uvjetima pohrane nakon isporuke potencijalnog krajnjeg korisnika koji uvozi.

Postoji više mogućnosti za uspostavu sustava AAMVS. Time se organizaciji omogućuje da taj sustav prilagodi svojim posebnim potrebama. Određene organizacije mogu imati koristi od stvaranja sustava potvrđivanja, pri čemu se jedno standardizirano određivanje može podijeliti među ovlaštenim korisnicima. Druge organizacije mogu smatrati da je provjera valjanosti problematična i stoga odabrati manje specifične mogućnosti razmjene informacija. Utvrđivanje toga koje su značajke prihvatljive za koju organizaciju bit će ključno za razvoj sustava AAMVS-a.

Na temelju prethodno navedenih rezultata i nalaza, faza III. projekta bit će usmjerena na daljnji razvoj AAMVS-a. Usvojiti će se regionalni pristup razvoju sustava potvrđivanja s naglaskom na utvrđivanju i nadogradnji postojećih regionalnih organizacijskih struktura i mehanizama za razmjenu informacija te razvoj prilagođenih metodologija i alata za potvrđivanje nacionalnih sustava za upravljanje oružjem i streljivom (među ostalim razvojem alata za samoprocjenu i odgovarajućih smjernica za provedbu procjene i tumačenje njezinih rezultata).

2. Tehnički pristup

Ovim će se projektom razviti neovisni sustavi za potvrđivanje upravljanja oružjem i streljivom (AAMVS) u okviru postojećih regionalnih organizacijskih struktura. Svaki će sustav funkcionirati neovisno te će se temeljiti na alatima i metodološkim smjernicama razvijenima tijekom provedbe Odluke Vijeća (ZVSP) 2021/2075. Alat uključuje standardiziranu metodologiju samoprocjene prilagođenu kontekstu i standardima regije, dogovoreni postupak potvrđivanja ili ocjenjivanja u okviru kojeg se može iskoristiti stručno znanje iz regije za analizu rezultata samoprocjene, platformu za razmjenu informacija kako bi se olakšao prijenos određenih informacija ovlaštenim tijelima koja su podnijela zahtjev i mali okvir upravljanja za održavanje održivosti sustava.

Provedbom tog projekta EU bi osmislio, razvio, testirao i proveo prvi regionalni sustav AAMVS-a. EU-ov AAMVS služio bi državama članicama kao platforma za razmjenu i pristup, u standardiziranom formatu, informacijama o praksama upravljanja oružjem i streljivom na temelju samoprocjena koje provode krajnji korisnici u trećim zemljama. EU bi aktivno doprinosio osmišljavanju svih značajki sustava, koristeći se mrežom stručnjaka unutar EU-a i njegovih država članica za savjetovanje u svim područjima osmišljavanja. Za olakšavanje rasprava s mrežom i provedbu dizajna bit će odgovoran GICHD.

EU-ov AAMVS ojačao bi Radnu skupinu za izvoz konvencionalnog oružja (COARM), tijela država članica EU-a za kontrolu izvoza i sposobnost Europskog instrumenta mirovne pomoći (EPF) da analizira rizike preusmjeravanja i slučajne eksplozije nakon isporuke povezane sa sustavom krajnjeg korisnika za upravljanje oružjem i streljivom. Tim bi se informacijama potkrijepile njihove procjene rizika od preusmjeravanja provedene prije izdavanja odobrenja za rad. Samoprocjenom na temelju AAMVS-a mogla bi se poduprijeti i Radna skupina za suzbijanje širenja oružja (CONOP) i postupci međunarodne pomoći i izgradnje kapaciteta država članica EU-a pružanjem standardizirane procjene poštovanja okvira za upravljanje oružjem i streljivom u odnosu na međunarodne dobre prakse. To bi bila potpora utvrđivanju nedostataka i potreba, čime bi se naponi za izgradnju kapaciteta usmjerili na područja u kojima su resursi najpotrebniji.

Ovim će se projektom senzibilizirati i druge podregije AAMVS-a i prednosti razvoja standardiziranog pristupa procjeni i razmjeni informacija o praksama upravljanja oružjem i streljivom. Cilj je te senzibilizacije potaknuti druge regionalne organizacije na razvoj prilagođenih sustava AAMVS-a i poduprijeti primjenu alata za samoprocjenu. Ti će se naponi temeljiti na naporima uloženima u informiranje javnosti provedenima tijekom provedbe odluka Vijeća (ZVSP) 2020/979 i (ZVSP) 2021/2075. Ako tijekom senzibilizacije neka regionalna organizacija zatraži potporu u razvoju AAMVS-a, projekt bi mogao preusmjeriti sredstva za potporu tim naporima.

3. Opći ciljevi

Glavni je cilj ovog projekta poduprijeti nastojanja da se osigura sigurno i zaštićeno upravljanje SALW-om i streljivom poboljšanjem postupaka donošenja odluka dionika koji rade na kontroli izvoza te međunarodnoj suradnji i pomoći.

Taj će se cilj postići povećanjem transparentnosti praksi upravljanja SALW-om i streljivom koje provode krajnji korisnici u trećoj zemlji. Uz veću svijest o tim praksama dionici će moći donositi bolje odluke povezane s odobravanjem prijenosa i inicijativama za izgradnju kapaciteta.

Kako bi se to postiglo, u okviru projekta nastojat će se ostvariti dva glavna cilja:

- 1) uspostaviti operativni sustav AAMVS,
- 2) poticati regionalne organizacije i njihove države članice da razviju vlastiti AAMVS.

4. Opis aktivnosti

Cilj br. 1: izrada operativnog sustava AAMVS

Prva godina: konsolidacija okvira sustava AAMVS

AKTIVNOSTI	REZULTATI
Uspostaviti savjetodavnu mrežu EU-a sastavljenu od zainteresiranih dionika koji mogu pružati stručne savjete o važnim i operativnim smjernicama o pitanjima politike i operacija EU-a. Ti će savjetnici biti pozvani da daju svoj doprinos tijekom razvojne faze EU-ova AAMVS-a kako bi se osiguralo da sustav odgovara svrsi EU-a. Projektni tim GICHDA bit će odgovoran za provedbu njihovih savjeta. Nastojat će se organizirati nekoliko sastanaka uživo tijekom cijele godine. Svrha je savjetodavne mreže osigurati da dionici iz EU-a preuzmu vodeću ulogu u osmišljavanju sustava koji odgovara njihovim potrebama i radnim procesima. Savjetnici će doprinijeti definiranju sljedećih komponenti sustava:	Prilagođeni i potvrđeni alati EU-a za samoprocjenu.
	Okvirni dokument za EU-ov AAMVS sustav s razvojnom strategijom.
	Bilješke i korespondencija iz komunikacije sa savjetodavnom mrežom EU-a.
	Plan razvoja internetske platforme koji uključuje osmišljavanje, razvoj, testiranje i finalizaciju.
- nacrt politike za rad AAMVS-a te nadzor nad sustavom i njegovo održavanje - preispitivanje alata za samoprocjenu u pogledu prikladnosti i primjerenosti za potrebe - određivanje odgovarajućih subjekata za procjenjivanje i nadzor primjene AAMVS-a - određivanje vrste razmjene informacija koja će biti dopuštena na	

elektroničkoj platformi i bilateralno

Potvrditi analize samoprocjene i potvrđivanja. Tehnički stručnjaci EU-a trebaju preispitati, prilagoditi i potvrditi generičke alate za samoprocjenu razvijene tijekom provedbe Odluke ZVSP 2021/2175 kako bi se osiguralo da odgovaraju zahtjevima dionikâ EU-a.

Izvršiti tehničku provjeru alata za samoprocjenu koje su odobrili tematski stručnjaci za (upravljanje oružjem i streljivom te kontrolu izvoza).

Procijeniti zahtjeve za uspostavu internetske stranice za stvaranje platforme za razmjenu informacija. Na temelju preporuka savjetnikâ EU-a procjenom će se utvrditi zahtjevi programiranja za izradu željene internetske platforme.

REZULTATI

Izvješće o procjeni ispitivanja samoprocjene.

Zasebni materijali za osposobljavanje za provedbu samoprocjene i potvrđivanja.

Nacrti politika i operativnih postupaka za provedbu potvrđivanja i za mehanizam za presretanje lokacije sustava.

Internetska platforma za razmjenu informacija u okviru AAMVS-a.

Bilješke sa zastupnicima za savjetnike EU-a.

Druga godina: testiranje alata i sustava

AKTIVNOSTI

Testirati alate za samoprocjenu u trećim zemljama. Testovi će se sastojati od tri komponente kojima će se:

- podupirati uključene treće zemlje i

sve aktere (posrednike itd.) u njihovim naporima da izrade zadovoljavajuću samoprocjenu - procjenjivati izazovi u provedbi s kojima se suočavaju svi uključeni akteri pri dovršetku procjene i njihovu zabrinutost u pogledu razmjene informacija - sastavljati izvješće o procjeni u kojem će se istaknuti izazovi i stečena iskustva.
Projektirati, testirati i validirati internetsku platformu u skladu sa specifikacijama savjetodavne mreže EU-a.
Izrađivati nacрте materijala za osposobljavanje i operativne postupke s ciljem pružanja potpore naporima za provedbu samoprocjene, standardizirati postupke potvrđivanja i usmjeravati mehanizam za nadzor sustava.
Sastavljati nacрте dokumenata o politikama za rad AAMVS-a i njegov nadzor.
Izvještavati savjetodavnu mrežu EU-a o statusu provedbe i raspravljati o izazovima i pitanjima koji se pojavljuju.

Cilj br. 2: potaknuti druge organizacije da razviju vlastiti regionalni AAMVS.

Prva godina: uvođenje AAMVS-a u dvije regionalne organizacije; nastavak ispitivanja poveznice s međunarodnim instrumentima

AKTIVNOSTI
Uspostavljanje kontakta s dvjema regionalnim organizacijama i njihovim državama članicama radi promicanja regionalnog koncepta AAMVS-a. To će se sastojati od najviše tri posjeta regiji. Prvi sastanak s regionalnom organizacijom iskoristit će se za poticanje razvoja regionalnog AAMVS-a i, prema potrebi, za početak planiranja sljedećih

REZULTATI
Regionalne organizacije i države članice skrenule su pozornost na EU-ov sustav AAMVS i korist od njegove uspostave.

koraka. Drugi sastanak uključivao bi države članice i poslužio kao uvod u sustav i koristi koje pruža. Očekuje se da će se naknadnim sastancima dodatno potaknuti i planirati stvaranje regionalnog AAMVS-a.
Sudjelovanje na sastancima regionalnih i međunarodnih instrumenata za kontrolu oružja. To bi moglo uključivati održavanje popratnih događanja ili drugih događanja za promicanje AAMVS-a i razvoj EU-ova AAMVS-a.

Druga i treća godina: uvođenje AAMVS-a u dvije regionalne organizacije godišnje, nastavak promicanja na međunarodnoj razini

Napomena: u drugoj i trećoj godini projektni plan ima jednu varijaciju ovisno o ishodu nastojanja iz prethodne godine da se AAMVS promiče na regionalnoj razini. Izvorni je plan održavati dva regionalna kontakta godišnje u skladu s formatom opisanom u prvoj godini. Međutim, ako regionalna organizacija potvrdi želju za provedbom AAMVS-a, AMAT će zatražiti dopuštenje EU-a za preusmjerenje dijela resursa za razvoj AAMVS-a u regiji koja je zatražila sustav. To bi dovelo do smanjenja broja uključenih regionalnih organizacija godišnje, ali potencijalno i do povećanog broja država koje koriste okvir AAMVS-a i imaju koristi od njega.

5. Agencija zadužena za tehničku provedbu

Međunarodni centar za humanitarno razminiranje u Ženevi (GICHD) vodit će, preko AMAT-a, provedbenu agenciju za projekt. AMAT će predvoditi upravljanje svim aktivnostima ovog projekta i njihovom provedbom te će zadržati odgovornost nad proračunom i izvješćivanjem. Tim AMAT-a bio je, slično tome, odgovoran za upravljanje i provedbu prethodnih odluka Vijeća ((ZVSP) 2020/979 i (ZVSP) 2021/2075).

AMAT namjerava angažirati stručne savjetnike kako bi podržali različite aspekte ovog projekta. Posebno će se angažirati stručnjaci u područjima razvoja internetskih stranica, procjene sukladnosti i upravljanja SALW-om kako bi se pružila potpora provedbi tih aspekata projekta. Ti će se savjetnici odabrati u okviru odobrenog postupka zapošljavanja.

6. Relevantnost

Ovaj je projekt, uključujući njegove ciljeve, aktivnosti i rezultate, usklađen s brojnim strategijama i političkim sporazumima Europske unije.

Strategija protiv nezakonitog vatrenog oružja, malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva iz 2018. (Strategija za SALW)

Svrha je Strategije za SALW iz 2018. usmjeriti integrirano, zajedničko i koordinirano europsko djelovanje kako bi se spriječila i suzbila nezakonita nabava SALW-a i pripadajućeg streljiva... te kako bi se promicalo preuzimanje odgovornosti u pogledu zakonite trgovine oružjem.² Strategijom za SALW iz 2018. predviđaju se posebne mjere za upravljanje zalihama te se EU obvezuje da će podupirati suradnju i pomoć u provedbi Akcijskog programa UN-a, uključujući upravljanje zalihama; promicati i provoditi standarde i dobre prakse za postupanje s malim oružjem (ISACS [sada MOSAIC]) i streljivom (IATG).

AAMVS EU-a doprinio bi naporima EU-a za provedbu Strategije za SALW iz 2018.:

- Sprečavanje preusmjeravanja i promicanje odgovornosti u okviru zakonite trgovine SALW-om navedeni je cilj AAMVS-a. EU-ov AAMVS može poduprijeti procjene rizika od preusmjeravanja koje se provode prije izdavanja dozvola za izvoz.
- EU-ov AAMVS-om mogu se poduprijeti suradnja i pomoć u području upravljanja zalihama tako što će njime utvrditi nedostaci u sustavu upravljanja i što će služiti kao alat za praćenje promjena ili poboljšanja u praksi.
- Metodologijom samoprocjene promiče se provedba MOSAIC-a i IATG-a kao normi na temelju kojih se mjeri ocjenjivanje sukladnosti.

Akcijski plan EU-a za kontrolu trgovine vatrenim oružjem za razdoblje 2020.–2025.

U Akcijskom planu EU-a za suzbijanje nezakonite trgovine vatrenim oružjem za razdoblje 2020. – 2025. u EU-u i partnerima iz jugoistočne Europe (zapadni Balkan, Moldova i Ukrajina) prepoznaje se potreba za povećanjem sigurnosti zaliha u jugoistočnoj Europi i podupire regija zapadnog Balkana.³ Plan, kojim se, među ostalim, predviđa povećanje sigurnosti upravljanja zalihama, unapređenje propisa i praćenje odgovarajuće usklađenosti.⁴ Osim toga, u okviru mjere 4.3. potrebno je poticati bolje upravljanje zalihama u regiji Sahel.

Iako EU-ov AAMVS nije regionalno usmjeren, njime se mogu poduprijeti nastojanja da se utvrde strukturne slabosti u praksama upravljanja zalihama krajnjeg korisnika. Metodologija samoprocjene posebno je prikladna za utvrđivanje nedostataka u sigurnosnim propisima.

Zajedničko stajalište EU-a o izvozu oružja iz 2008. (Zajedničko stajalište EU-a) i priručnik za dobrovoljnu provedbu Zajedničkog stajališta⁵

Zajedničko stajalište EU-a sadržava osam mjerila u kojima se navode četiri skupa rizika koje su države članice dužne smatrati razlozima za uskraćivanje izvozne dozvole i četiri skupa čimbenika koje države članice moraju „uzeti u obzir” pri ocjeni zahtjeva za izdavanje izvozne dozvole. Sedmo mjerilo odnosi se na „postojanje rizika da će se vojna tehnologija ili oprema u državi koja kupuje

² Vijeće Europske unije, Zaključci Vijeća o donošenju Strategije EU-a protiv nezakonitog vatrenog oružja, malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva, Bruxelles, 19. studenoga 2018., 13581/18, <<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13581-2018-INIT/hr/pdf>>.

³ Europska komisija, Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija. Akcijski plan EU-a za kontrolu trgovine vatrenim oružjem 2020. – 2025. (bilješka 30.)

⁴ Vidjeti cilj 7. Plana za održivo rješavanje problema nezakonitog posjedovanja i zlouporabe malog i lakog oružja (SALW) te trgovanja njima i pripadajućim streljivom na zapadnom Balkanu do 2024., London, 10. srpnja 2018. <<https://www.seesac.org/f/docs/publications-salw-control-roadmap/Regional-Roadmap-for-a-sustainable-solution-to-the.pdf>>.

⁵ Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme (bilješka 7.)

rabiti za druge namjene ili da će biti ponovno izvezena pod neželjenim uvjetima” kao jedan od čimbenika koji bi izvoznik trebao uzeti u obzir. U Zajedničkom stajalištu dodaje se da bi izvoznik pri procjeni rizika od preusmjeravanja trebao uzeti u obzir „sposobnost države primateljice za učinkovit nadzor nad izvozom”.

U Priručniku za provedbu Zajedničkog stajališta EU-a – u kojem se navode dodatne, ali neobvezujuće upute o tome kako provesti odredbe tog dokumenta – izvoznici se pozivaju da razmotre (a) „ispunjavaju li upravljanje zalihami i sigurnost zaliha” u zemlji primateljici „dostatne standarde (uključujući MOSAIC i IATG)” i (b) je li bilo „poznatih problema s nestankom zaliha”.⁶

U Priručniku se upućuje na važnost učinkovite sigurnosti i upravljanja zalihami ne samo u odnosu na provedbu sedmoga mjerila i procjenu rizika od preusmjeravanja, nego i u odnosu na primjenu prvog i drugog mjerila iz Zajedničkog stajališta EU-a, koji obuhvaćaju poštovanje međunarodnih obveza i poštovanje ljudskih prava te međunarodnog humanitarnog prava. Konkretno, u Priručniku se smatra da je poštovanje standarda predviđenih Akcijskim programom UN-a, uključujući one koji obuhvaćaju upravljanje zalihami, relevantno za procjenu toga poštuju li primatelji međunarodne obveze u skladu s prvim mjerilom.⁷ Nadalje, u Priručniku se upućuje na postojanje „odgovarajućih procedura” za „upravljanje zalihami i sigurnost, uključujući višak oružja i streljiva” te na postojanje problema u pogledu „krađe i nestajanja zaliha” u zemlji navedenog krajnjeg korisnika, kao elemenata koje treba uzeti u obzir za procjenu postojanja rizika da bi se izvezeno oružje moglo upotrijebiti uz kršenje ljudskih prava ili međunarodnog humanitarnog prava u skladu s drugim mjerilom.⁸

Zajedničko stajalište EU-a i Priručnik za provedbu također pružaju relevantne smjernice za razmjenu informacija, što je važna sastavnica AAMVS-a. Člankom 4. Zajedničkog stajališta EU-a zahtijeva se da države članice razmjenjuju detaljne podatke o odbijenim zahtjevima za dozvolama za izvoz i da se savjetuju pri razmatranju odobrenja dozvole „za gotovo jednak posao” kao i onaj za koji je dozvolu odbila druga država članica. Ta je odredba dodatno ojačana člankom 7. Zajedničkog stajališta EU-a kojim se od država članica zahtijeva da „rade na osnaživanju međusobne suradnje i na promicanju međusobne usklađenosti” u području kontrole izvoza oružja „razmjenom odgovarajućih podataka” ne samo o odbijanjima, nego i o politikama izvoza oružja. Priručnikom za provedbu potiče se države članice da razmjenjuju informacije u okviru sastanaka COARM-a, kao i putem „internetskog sustava COARM, ili ako se smatra da je potrebna klasifikacijska oznaka ‚Restricted’, putem mreže COREU”. Razmjena informacija trebala bi obuhvaćati i informacije koje bi mogle biti korisne drugim državama članicama kako bi se spriječio rizik od zlouporabe.⁹

Zajedničko stajalište EU-a pruža jasne poveznice između uspostavljene politike i AAMVS-a. Veza je uspostavljena u Odluci Vijeća (ZVSP) 2020/979, a EU AAMVS je posebno osmišljen za potporu primjeni sedmoga mjerila Zajedničkog stajališta EU-a, koju provodi tijelo za kontrolu izvoza jer služi kao tehnički alat koji može pružiti analizu mjera sigurnosti i zaštite koje provodi potencijalna država uvoznica. Primijenjena metodologija u skladu je sa smjernicama iz Priručnika za procjenu standardâ u odnosu na postojeću međunarodno prihvaćenu dobru praksu. Člankom 4. Zajedničkog stajališta utvrđuje se i političko opravdanje za komponentu razmjene informacija u okviru EU-ova AAMVS-a.

⁶ Vijeće Europske unije, „Priručnik za provedbu Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP (kako je izmijenjeno Odlukom Vijeća (ZVSP) 2019/1560)”, str. 129.

⁷ Vijeće Europske unije, „Priručnik za provedbu Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP (kako je izmijenjeno Odlukom Vijeća (ZVSP) 2019/1560)”, str. 24.

⁸ Vijeće Europske unije, „Priručnik za provedbu Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP (kako je izmijenjeno Odlukom Vijeća (ZVSP) 2019/1560)”, str. 58.

⁹ Vijeće Europske unije, „Priručnik za provedbu Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP (kako je izmijenjeno Odlukom Vijeća (ZVSP) 2019/1560)”, str. 159.

Odluka Vijeća (ZVSP) 2021/38 od 15. siječnja 2021. o utvrđivanju zajedničkog pristupa za elemente potvrda o krajnjem korisniku u kontekstu izvoza malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva

Odluka Vijeća 2021/38/ZVSP o utvrđivanju zajedničkog pristupa za elemente potvrda o krajnjem korisniku u kontekstu izvoza malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva.¹⁰ Odluka sadržava dva „neobvezna elementa” na temelju kojih države mogu smatrati da su izravno relevantni za AAMVS: iii. da predstavnicima države članice izvoznice omogući provjeru na licu mjesta; iv. pružanje „jamstva krajnjeg korisnika kojima se dokazuje njegova sposobnost za sigurno i zaštićeno upravljanje oružjem i streljivom, uključujući njegovu sposobnost za sigurno i zaštićeno upravljanje zalihama gdje će se roba skladištiti”, što se može uzeti u obzir pri izdavanju potvrde o krajnjem korisniku.

AAMVS može uključivati metodologiju provjere nakon isporuke kako bi se poduprla provjera na licu mjesta tvrdnji navedenih u samoprocjeni. Time bi se osigurala još veća razina sigurnosti.

7. Strategija za komunikacije i vidljivost

AMAT će biti dužan poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi objavio da je taj projekt financirao EU, u skladu sa zahtjevima u pogledu komunikacije i vidljivosti za vanjsko djelovanje EU-a iz 2018., koje je objavila Europska komisija. Potpora Europske unije bit će spomenuta i u pozivnicama i drugim dokumentima koji se šalju sudionicima različitih događanja. Gdje god je to moguće, AMAT će osigurati da EU bude zastupljen na događanjima koja se podupiru na temelju ove Odluke.

Konkretno, EU će biti priznat kao voditelj projekta na svim regionalnim i međunarodnim događanjima na kojima je predstavljen AAMVS. EU-ov AAMVS mogao bi poslužiti kao izvrsna motivacija drugim regionalnim organizacijama pa će AMAT poticati i podupirati napore EU-a za promicanje alata u različitim okruženjima za kontrolu oružja. Predstavnici EU-a bit će pozvani da iznesu primjedbe, a logotip EU-a bit će prikazan u prezentacijama i oglasima.

¹⁰ Odluka Vijeća (ZVSP) 2021/38 od 15. siječnja 2021. o utvrđivanju zajedničkog pristupa za elemente potvrda o krajnjem korisniku u kontekstu izvoza malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva, *Službeni list Europske unije*, L14/4, 18. siječnja 2021. <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021D0038&from=HR>>.